6/2019

XB-1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

ZAHRANIČNÍ POVÍDKY

Carolyn Ives Gilmanová
Ledový obraz
James Patrick Kelly
Jedna sestra, dvě sestry, tři

ČESKÉ POVÍDKY

Jana Rečková
... a zatímco na Zemi pozvolna pokračovala apokalypsa...
Milan Pohl
Emzák v mikrovlnce

PUBLICISTIKA

Robert Kostěnec
Návraty ze záhrobí 2

Cena: 95 Kč – 4 eura

9 771804 660004 06

Naomi Kritzerová
O strašidelných příbězích

alfedus servis

NECHTE DŘINU NA NÁS .....

Naši zákazníci vědí, že se na nás mohou za každých okolností spolehnout... a jednou budeme uklízet NCC - 1701☺

"SLUŽBY Z JEDNÉ RUKY"

„Nechte starosti profesionálům a věnujte se tomu, co Vás živí"

Úklidové práce

Jsou naší hlavní činností, specializujeme se na nejnáročnější oblast a to na ***úklid a dezinfekci nemocničních zařízení*** *včetně* ***operačních sálů a JIP****, lůžkových oddělení, laboratoří, rizikových ploch. Navrhujeme dezinfekční plány, používáme nejmodernější úklidovou techniku.*
Dokážeme uklidit cokoliv - reprezentačních prostory náročných klientů jako jsou banky, hotely, kuchyně a jídelny, průmyslové objekty, výrobní a skladové haly, obchodní plochy, nádraží vlaková i autobusová, vozidla hromadné dopravy, venkovní prostory, chodníky, parkoviště…

Komplexní správa nemovitosti – Facility Management

Ve spolupráci s našimi odbornými partnery jsme schopni zajistit veškeré služby spojené s další správou a provozem Vaší nemovitosti / společnosti, jako jsou : ostraha a strážní služba, závodní a nemocniční stravování, dodávky hygienického materiálu, administrativní a právní servis, školení zaměstnanců, odpadové hospodářství, poradenství v oblasti řízení podnikových nákladů, poradenství a zajištění následné certifikace jednotlivých jakostních norem…

www.alfedusservis.cz

Jsme držiteli certifikátů, potvrzujících kvalitu našich služeb :

ISO 9001, ISO 14001, BS OHSAS 18001 a ISO 27001

6/2019

XB1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Šéfredaktor
Vlado Ríša
risa@casopisxb1.cz
Zástupce šéfredaktora
Jaroslav Jiran
jiran@casopisxb1.cz
Redaktor
Martin Šust
sust@casopisxb1.cz
Časopis XB 1 s.r.o.
Praha 1, Nám. Republiky 1081/7
PSČ 110 00
www.casopisxb1.cz
Tisk
tmv a. s.
Distribuce
společnosti holdingu PNS a. s.
prodejny firmy Relay
Předplatné
SEND s.r.o.
(www.send.cz/casopis/728/xb1)
Číslo vychází 5. 6. 2019
Cena 95 Kč (4 EURA)
© Casopis XB1 s.r.o.
ISSN 1804-6606
MK ČR E 19853
Přetisk a jakékoli šíření povoleno
jen se souhlasem vydavatele.
Titulní strana Pascal Blanché

Obsah

Zahraniční SF

Carolyn Ives Gilmanová: Ledový obraz 3
Naomi Kritzerová: O strašidelných příbězích 10
James Patrick Kelly: Jedna sestra, dvě sestry, tři 17

Domácí SF

Jana Rečková: … a zatímco na Zemi pozvolna… 26
Milan Pohl: Emzák v mikrovlnce 57

Publicistika

Robert Kostěnec: Návraty ze záhrobí 2 61

Fantastická věda

První krok ke stroji času?;
Naděje pro pijáky;
Křižácké armády byly geneticky velmi různorodé 60

Filmfaroniáda

Filmové premiéry; Hellboy; High Life; Řbitov zvířátek;
La Llorona: Prokletá žena; Shazam!; Avengers: Endgame;
Klapka! 66

Vivisektor

Čtenáři čtenářům; **Štěpán Kučera**: Projekt Gilgameš
David D. Levine: Arabella z Marsu; **Mats Stradberg**: Domov;
Ian Douglas: Hladový vesmír; **Iain Reid**: Sok;
William Morris: Studna na konci světa;
Naomi Noviková: Ve stínu Hvozdu;
Martha Wellsová: Výpadek systémů;
Philip Pullman: La Belle Sauvage, Kniha prachu, 1. díl;
Sally Greenová: Zloději dýmu
Requiem, Upíří rytíř 1: Vzkříšení; *Nové knihy* 72

Kam kráčí moderní fantastika?

Svět se mění a science fiction se to snaží zachytit a pokud možno i předjímat. Anglo-americká scéna se v posledních letech čím dál silněji snaží klást důraz na rovnoprávnost mužů a žen či menšin, ať už jde o odlišnou barvu kůže či sexuální orientaci. Mnohé vize budoucnosti si už jednoduše nelámou hlavu s tím, jaké sexuální orientace či rasové příslušnosti jsou postavy příběhu, a pokud je společnost zobrazena přirozeně, bez vyzývavého důrazu právě na tyto aspekty, lze tento trend brát jako nanejvýš vítaný.

Čím dál víc se však spolu s tímto pokrokem rozevírají nůžky mezi klasickou science fiction a moderní tvorbou. Dříve si čtenáři mnohdy ani neuvědomovali, jak je ve fantastických příbězích nakládáno s ženskými postavami či snad s lidmi odlišné barvy pleti. Těžko lze spočítat zástupy žen odsouzených do role dam v nesnázích schopných hrdinovi leda tak podlehnout, méněcenných slouhů černé pleti či podlých a zákeřných Asiatů. Není však řeč pouze o dávných začátcích moderní podoby žánru, podobné postavy se v science fiction, byť v daleko menší míře často objevovaly ještě na sklonku dvacátého století. Buďme tedy k zesílenému důrazu na vymýcení podobných neduhů shovívaví, i když půjde třeba o kritiku námi oblíbeného autora, který se podobným klišé ve své dřívější tvorbě nevyhnul. Jsem dalek toho, abychom starší díla, v nichž se objevují lehké prvky rasismu, homofobie a šovinismu, pálili na hranicích. Stačí na ně nahlížet jako na dobové úkazy, jak daleko moderní společnost pokročila anebo se o to ve všech ohledech snaží. Brát je v kontextu dané doby. Nepovažuji se za člověka s růžovými brýlemi na očích, jenž by snad slavnostně otevíral brány muslimským přistěhovalcům, jak jsou u nás všichni liberálně smýšlející oponenti ihned cejchováni. Na druhou stranu jako dlouholetý čtenář science fiction vítám veškeré projevy rozmanitosti, snažím se bojovat s vlastními předsudky a sám jsem si vědom, k jakým změnám v náhledu na okolní svět jsem za svůj život dospěl. Nepřestanu doufat, že jde o všeobecný společenský trend.

Lidé jsou různí, každý snad ale dnes chápe, že inteligence a dobré chování nejsou jakkoli propojeny s pohlavím, barvou pleti, sexuální orientací či snad náboženstvím. Užívejme si tedy moderní science fiction, aniž bychom se nechali otrávit vlastními politicko-společenskými názory, které často mohou být v rozporu s autorem popisovanou společností, a berme si z těchto světů ponaučení, kam chceme či naopak nechceme dojít…

Martin Šust

ZEMŘELA V. N. McINTYROVÁ

Dne 1. dubna 2019 zemřela ve věku sedmdesáti let na rakovinu americká spisovatelka Vondy Neel McIntyrová. Jejím nejznámějším dílem zůstává cenami Hugo, Nebula a Locus odměněný román Strážce snů (1978, česky 1993), jenž vznikl na základě Nebulou oceněné povídky „Of Mist, and Grass, and Sand“ (1973, česky O Bílé mlze, Trávě a Písku). Za zmínku jistě stojí rovněž povídková sbírka *Fireflood and Other Stories* (1979) a její třetí cenou Nebula odměněný román *The Moon and the Sun* (1997).

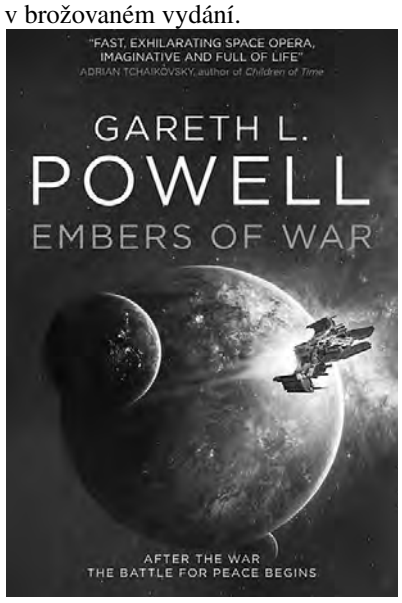
ZEMŘEL G. WOLFE

Dne 14. dubna 2019 zemřel ve věku osmdesáti sedmi let po vleklé srdeční nemoci Velmistr žánru, držitel Světové ceny fantasy za životní zásluhy a člen síně slávy žánru science fiction Gene Wolfe, jenž proslul především sérií *Kniha Nového Slunce*. Cyklus včetně volných pokračování tvoří celkem dvanáct knih a řada kratších prací, snad se alespoň základní pentalogie dočkáme brzy i v českém překladu. Z dalších děl jmenujme kupříkladu trilogii *Latro* (1986 až 2006), dvousvazkovou sérii *The Wizard Knight* (2004) či samostatný román *Peace* (1975).

OCENĚNÍ

***** Ceny Britské asociace science fiction letos získali Gareth L. Powell za román *Embers of War* a Ian McDonald za samostatně vydanou novelu *Time Was*. * Pamětní cenu Jamese Tiptreeho Jr. získala mexická autorka Gabriela Damián Miravetová za povídku „They Will Dream in the Garden“ v překladu Adriana Demopulose. Cena je udílena každoročně pro nejlepší práce zkoumající a rozvíjející genderové role. * Pamětní cenu Philipa K. Dicka letos získala Audrey Schulmanová za román *Theory of Bastards*. Cena je udílena každoročně pro nejlepší knihy vydané v brožovaném vydání.

***** Po deseti letech existence oznámili organizátoři Ceny Davida Gemmella pro nejlepší fantasy díla uplynulého roku s okamžitou platností ukončení udílení cen. Jako důvod zveřejnili nedostatek dobrovolníků, kteří by se starali o organizaci ceny.

KRÁTKÉ ZPRÁVY

***** Daniel H. Wilson, u nás známý jako autor románu *Robokalypsa*, napíše román *The Andromeda Evolution*, volné pokračování slavného románu *Kmen Andromeda* (1969) Michaela Crichtona. Kniha vznikne ve spolupráci se společností Crichton-Sun LLC, kterou založila vdova po spisovateli Sherri Crichtonová.

***** Novou předsedkyní organizace Science Fiction and Fantasy Writers of America (SFWA), sdružující americké spisovatele science fiction a fantasy, byla v květnu tohoto roku zvolena čtenářům našeho časopisu dobře známá spisovatelka Mary Robinette Kowalová.

Carolyn Ives Gilmanová

Ledový obraz

(FROST PAINTING)

Krátce poté, co letadlo Galeny Pittmanové přistálo ve Willistonu v Severní Dakotě, začala sbírat skutečné perly moudrosti. Kupříkladu:

1. Na západě fakt poslouchají country. Vlastně vydrží celé hodiny toho monotónního kvílení.
2. Jedlá zelenina je tu stejně vzácná jako umělečtí kritici.
3. Nespoléhejte se na veřejnou dopravu, pokud se chcete někam dostat dřív, než se u vás projeví dehydratace.

„Prostě si chytím taxíka," řekla ženě za přepážkou na letišti ve Willistonu, které tvořila jediná místnost. Žena měla na sobě polyesterový kalhotový kostým, jenž je zjevně povinně nošen všemi ženami na maloměstě, a vyzařovala z ní venkovská jistota, že ví co a jak. Zrovna teď hleděla na Galenu, jako by byla šestileté děcko, kterému je potřeba vysvětlit, jak to v životě chodí.

„Oba taxikáři už budou doma," řekla.

„*Oba*?" zeptala se Galena.

„Je čas večeře," upozornila žena prodávající lístky a s gustem začala kupit papíry.

Přejela Galenu pohledem a změřila si její stylovou bolo kravatu s keramickou sponou ve tvaru kaktusu, širák ozdobený křepelčím perem a ručně malované kovbojské boty. Její levé obočí vyšplhalo vzhůru.

„Tak jak se mám dostat do motelu?" namítla Galena. Venku nebylo v dohledu nic než tráva. Bude to dlouhá procházka.

Žena si nakonec povzdychla. „Já vás tam hodím."

Když Galena šplhala do ženina pickupu, uvědomila si, že od jejího ranníhoodjezdu z Chicaga se změnil kontext vzkazu, který chtěla svým oděvem vyslat. Obvykle se pyšnila tím, že se odívala natolik odvážně, tím přihlížejícím jasně říkala: „Jsem trénovaná profesionálka. Doma to nezkoušejte." Jenže tady byly kulturní souvislosti docela jiné.

„Asi si myslíte, že se snažím být satirická," řekla, když pickup přehopsal přejezdový rošt, aby se dostal na dálnici, a ona málem vyletěla ze sedadla. „Ve skutečnosti se ale snažím o reflexivní komentář na téma banalizace westernového motivu v rámci masového trhu."

Žádná reakce.

„Vypovídá to o tom, jak lidé z Východu zneužívají symboly Západu. Satirizuju nás, ne vás."

„Míříte do hor Windrow?" zeptala se žena.

„Ano." Galenu překvapilo, jak rychle ji prohlédli.

„Došlo mi to. Jste ten typ."

Ten typ? Galena by přiznala, že je všelico, rozhodně ale ne *typ*.

„Táhnou vás tudy celé davy," pokračovala žena. „Rádoby umělci."

Rapli. Podivíni. Galena skoro slyšela, co si žena myslí. „Já tam nechci žít," bránila se. „Být trubcem v úlu mi nesedí. Nejsem z Kalifornie."

„No ovšem," přisvědčila žena.

V takových chvílích jakoby se Galeně v mysli rozezněla poplašná siréna. Ječela na ni: *špatně, špatně*. Zase ze sebe udělala blázna. Mohla by si na tom postavit kariéru.

Následující ráno, když si šla vyzvednout k prodejci chevroletů pronajaté bílé hyundai, kovbojské boty a bolo kravatu si už nevzala. Přesto ji měl prodejce aut hned přečtenou. Jakmile mu došlo, kam míří, najednou se zdráhal auto jí pronajmout.

„Podívejte, jedu tam na návštěvu za kamarádkou," ubezpečovala ho s klidem Galena. „V neděli budu zpátky."

„To říkáte teď."

„Chcete vidět moji zpáteční letenku?"

„Všichni máte letenky."

Galena na něj podrážděně vyjela: „Slyšel někdo v tomhle městě o toleranci?"

„Pro vás z Východu je snadné být tolerantní," opáčil muž. „Nemusíte žít v jejich blízkosti. Jedno vám povím: jestli se ti magoři někdy rozhodnou vylézt z hor, budeme na ně připravení. Teda pokud nám vy liberálové mezitím neseberete naše zbraně."

Galena by si to s tím mužem ráda vyříkala, neměla na to ale čas. Nakonec mu tam nechala podepsanou bianco účtenku, aby s ní mohl v případě potřeby pokrýt náklady na vyzvednutí auta.

Když si na palubní desce rozložila mapu, uviděla, že za hranicemi Montany na jihozápad od Willistonu není nic než prázdné místo protkané anemickými šedými čárami. „Stav silnic neznámý," hlásala mapa nápomocně. „Tak jo, jdeme na to," řekla Galena směrem ke svému hyundai. Potom si nasadila sluneční brýle a připravila se vyrazit v korejské rachotině napříč Velkými pláněmi.

„Doufám, že to oceníš, Theo," zabručela.

* * *

„Galena Pittmanová," napsal kdysi konkurenční sloupkař, „dostala příhodně jméno podle jedovatého minerálu." Ta fráze Galeniny kolegy pobavila natolik, že si ji osvojila a zmiňovala ji tak často a smála se přitom tak hlasitě, až všichni pochopili, jak moc ji ranila.

Galenu popravdě zraňovali od dětství. Dávno si uvědomila, že je jehelníčkem světa, cílem všech ubohých trapností a pichlavých urážek, jaké svět dokázal vymyslet. Mohla by si okousat kůžičku na nehtech do krvava při vzpomínce na všechny shovívavé poznámky, které musela každý den vytrpět, na kruté naschvály taxikářů a byrokratů. Jedinou obranou bylo zaútočit jako první, s ještě břitčím humorem, a obrnit se pláštěm uštěpačnosti dost silným na to, aby jí všechny pichlavé urážky držel od těla. Fungovalo to jen málokdy.

Její matka s oblibou říkávala: „Jak si usteleš, tak si i lehneš, a radši by se ti to mělo líbit." Galena se celý život snažila rozcupovat tohle rčení na kusy, najít všemožné způsoby jak dokázat, že neplatí.

Na vysoké se toužila stát umělkyní; brzy však zjistila, že nedokáže snášet, když se ostatní na její dílo dívají a v hlavách se jim rojí myšlenky, nad kterými nemá kontrolu. Snažila se tak vtíravě vysvětlovat své záměry a rozčílila tím tolik lidí, že jí nakonec došlo, že vysvětlování je vlastně to jediné, v čem opravdu vyniká. A jelikož sama nesnášela kritiku, stala se kritikem.

Galena se zamilovala do umění They Nodinové pár minut předtím, než se zamilovala do samotné umělkyně. Stalo se to v den, kdy se její domácí rozhodl bez předchozího upozornění

malovat. Strávila tak skoro hodinu tím, že obvolávala všechny své známé, aby jí přišli pomoct vystěhovat nábytek, u všech se ale dovolala jen do hlasové schránky. Kde selhalo přátelství, pomohly nakonec peníze. Lidé z Hankova stěhování jí s velkou radostí pomohli, jakmile si vzali číslo její kreditky jako rukojmí. S příchodem večera vládl v jejím bytě totální chaos a Galena dosáhla pokročilého stádia zklamání světem. Na vernisáž by vůbec nešla, kdyby jí nezaplatili za napsání recenze pro *North Side Review*.

Jak tam tak stála zmožená vyčerpáním, levným vínem a minimální nutriční hodnotou sýru Brie na rýžových koláčcích, spatřila Galena první ledový obrazec. Byla to křehká, krystalická abstrakce na skle – bylo to jako obraz, prchavá vzpomínka. Vyjmuli ho z mrazicího boxu a vystavili na dřevěném stojanu, příliš teplý vzduch v galerii už ho začínal rozpouštět. Stála tam a sledovala, jak se obraz postupně mění od povrchu čím dál hlouběji ve vodu. Nedokázala pochopit, proč ji to tak dojímá, dokud někdo za ní neřekl: „Přesně tak se cítím." Galena si uvědomila, že stejně se cítí i *ona* – jako křehká věc, která je postupně ničena, která stárne a hyne, zatímco všichni okolo jen přihlíží.

Hleděla na obraz, dokud z něj nezbyla jen skleněná tabule pokrytá slzami a vzpomínka na krásu, která se proměnila a pominula jako čas a ztracené mládí.

Zeptala se majitele galerie na autora a on řekl: „Ach, *musíte* se setkat s Theou. Je prostě anděl. Žádné z jejích děl není trvalé, víte? Pracuje s těmi nejšílenějšími věcmi – s pískem, kouřem, ledem, jiskrami."

Thea byla oblečená do nadměrně velké flanelové košile a džínů a zacuchané hnědé vlasy jí padaly kolem ramen. Galena si napřed myslela, že se tak obléká jen pro efekt; stačil však jediný pohled na Theinu mladou tvář, aby pochopila, že o nic takového nejde – ta dívka si prostě neuvědomovala, jak na lidi působí. Galenu najednou ovládlo nutkání o ten obláček kouře pečovat, chránit ho před větry, které by ho mohly rozehnat, a udržet ho mladým navždy.

Tu noc odvezla Theu domů. Umělkyně bydlela s pěti dalšími lidmi ve špinavém brlohu, který hrozil vyhořením, spala na staré matraci a vařila na přenosném grilu. Následující ráno vyrazila Galena na záchrannou akci a vzala Theu k sobě. Dívka s ní šla docela ochotně, avšak bez vděčnosti, kterou Galena očekávala. To ještě nevěděla, že Thea své okolí jednoduše nevnímá, že existuje jako rostlina bez hlíny, která žije jen ze slunečního svitu a inspirace.

Galena vybudovala hnízdo, vydělávala peníze a držela svět stranou. Thea vnesla do jejího života skoro zapomenutá potěšení, jakými byly voňavá mýdla a hedvábná pyžama, perlové vánoční ozdoby a zrníčka z granátových jablek. Jejich vztah nesl všechny známky trvalosti: adoptovanou kočku, čínu před televizí, sobotní ranní pochůzky, přemalování ložnice, výlety na kolech do parku. Život byl tak normální, tak důvěryhodný, že Galenu ukonejšil a ona takřka zapomněla. Skoro se stala milou.

Známky Theina neklidu jí zpočátku unikaly. Při pohledu zpátky si uvědomila, že všechno začalo přechodem k větrným sochám – toužebným pokusem znovu uchopit pomíjivost. To slunné jaro se Galena vracela domů a nacházela Theu, jak zírá na víry, které v potrubí z plexiskla vytvářely větrné stroje. Vypadaly jako miniaturní pestrobarevná tornáda, která zviditelňoval kouř, písek nebo bubliny. Nikdy nevypadala dost silná na to, aby odnesla Dorotku do země Oz. Nebo do Montany.

* * *

BENZÍN – KASINO – MIMOZEMSKÉ KURIOZITY, hlásala ručně malovaná cedule u silnice. Galena si zvedla brýle na čelo; ve zpětném zrcátku si všimla, že jí v prachu na obličeji zanechaly bílé kruhy. Bez zelených čoček vypadala okolní krajina vybělená do odstínů šedi. Erozi podléhající kopce poseté trsy latnatce a borovicovými zákrsky se vařily pod žhnoucím nebem. Daleko před ní, těsně nad vzdáleným obzorem, visela bílá šmouha – nikoli mraky, ale zasněžené vrcholky neviděných hor.

Zajela s hyundaiem na štěrkové parkoviště před čerpací stanicí. Vypnula motor a klimatizace unaveně vydechla. Když se obrátila, aby vysedla, zaskočila ji ostrá bolest. Celá zpocená čekala, dokud nepolevila, a říkala si: *Dobře ti tak. To máš za to, že jsi vyrostla.*

Venku sálal ze žluté půdy prudký žár. U čerpacích stojanů čekala v zaprášeném pickupu mladá žena s dítětem a chmýřovité blond vlasy jí vlály v suchém větru. Nálepka na nárazníku pickupu hlásala: POKUD NECHCEŠ HEMOROIDY, HNI ZADKEM. Galena předpokládala, že jde o místní styl humoru.

Uvnitř u pultu si šlachovitý muž s nohama do O kupoval cigarety. Galena vykročila uličkou mezi regály se zaprášenými suvenýry: gumovými tomahavky, sklenkami s dírkami pro kanadské žertíky, popelníky s peprnými slogany.

Dveře se zavřely a Galena si uvědomila, že ji někdo sleduje. Na konci uličky stála bez hnutí žena ne nepodobná skalním formacím tam venku: byla větrem ošlehaná, drsná a měla rozpraskanou pokožkou, která vypadala tvrdá na dotyk.

„Kde jsou mimozemské kuriozity?" zeptala se Galena a napadlo ji, že i sama žena vypadá tak trochu jako ufon.

Žena ukázala na vitrínu na druhém konci uličky. Galena z ní musela utřít prach, aby se mohla podívat dovnitř. Očekávala umělohmotného E. T., místo toho ale objevila sbírku zkamenělin připomínajících orgány. Majitelka obchodu se přesunula za vitrínu, navzdory své mohutnosti se pohybovala strašidelně tiše. Bez požádání vitrínu otevřela, jeden z kamenů vytáhla a podala jí ho. Byl průsvitný jako onyx a protkaný rudohnědými žilkami. Galenu ovládl pocit, že drží v ruce obrovskou oční bulvu, a trochu s odporem odložila kámen na pult.

„Jak víte, že je mimozemského původu?" zeptala se, aby se držela role.

„Rozhodně není přírodní," odvětila žena. Hlas měla dýchavičný, cigaretový.

„A co to má jako být? Transdimenzionální udělátko?"

„Jedna z věcí, které tu po sobě nechávají Dirigo."

Galena řekla: „Myslela jsem, že Dirigo vypadají jako světelný vánoční řetěz?" Tak to aspoň podával seriál *Nevyjasněné záhady*. „Nikdo nikdy neříkal, že po sobě nechávají koblihy."

Žena vytáhla z vitríny další předmět a sevřela ho v dlani. Měl barvu i tvar ledviny. Jeho povrch byl hladký a jako by byl vlhký. „Tohle není pozůstatek mimozemšťanů, ale lidí, kteří je přijali do sebe."

Takže to bylo umění kolonie ve Windrow, o které se toho tolik napsalo. Theiným standardům to ale neodpovídalo. Galena cítila zčásti úlevu, zčásti hněv na to, že se Thea nechala zavléct do takové frašky.

Ženina minerálu podobná pokožka bránila projevům emocí. „Jedete tam nahoru?" zeptala se.

„Ano. Mám tam kamarádku."

„To si myslíte. Tam nahoře žádní lidé nežijí."

Tady dole očividně taky ne, chtěla Galena říct; ale ovládla se.

Když vyšla ven, kolem se prohnal vítr provoněný šalvějí. Obrátila pohled k jihu, kde se pohoří Windrow tyčilo na obzoru

jako nedodržený slib. „Nikam nechoď, holka,“ zašeptala. „Jsem na cestě.“

* * *

Zprávy z Montany Theu okamžitě uchvátily. Od začátku existovalo mnoho verzí. Nad odloučenou montanskou komunitou převzali kontrolu mimozemšťané. Montanskou pustinu ovládli démoni. Tajemná nemoc v Montaně mátla vědce. Galena se všemu vysmála.

I poté, co se do výzkumu zapojili antropologové z Montanské univerzity, dala se vysvětlení přizpůsobit všem možným paranoiám. Jednalo se o nějaký typ masové hysterie. O skandální případ znečištění životního prostředí. O důsledek genetického příbuzenského křížení. O tajný vládní experiment. Jeden z novinářů, který se specializoval na vyvracení poplašných zpráv, dospěl k závěru, že „oběti“ jsou prostě členové neškodné náboženské New Age komunity, které společnost stigmatizovala a označila za „nemocné“, neboť se odmítali přizpůsobit konvencím.

Výpovědi samotných obětí se neměnily. Podle nich jim Dirigo umožňovali tvořit umění, jaké si doposud nikdo neuměl ani představit.

A právě umění uchvátilo Theinu pozornost. Když se konečně začaly objevovat první fotky, nakoupila Thea všechny časopisy a nadšeně jimi listovala. „Jen si to představ,“ řekla, „mít jejich inspiraci, mohla bych pracovat se skutečným větrem, se skutečnými blesky.“

„Mít jejich inspiraci, skončila bys v bláznici,“ opáčila Galena.

Opravdu to ale vypadalo, že to jaro opustila Theu kreativita. Její studio bylo plné nedokončených děl; bylo tomu už přes rok, co naposledy uspořádala jednu ze svých slavných výstav, které přitahovaly davy toužící spatřit její sebezničující umění. Vypadalo to, jako by se stále větším pohodlím ztrácela elán. Galeně dělalo starosti, že její vlastní štěstí tráví zdroj, z něhož samo plyne.

Jednou ráno, když se Galena chystala do práce, sklonila se nad postelí, aby políbila svoji partnerku na rozloučenou. Thea vykoukla ze zmuchlaných přikrývek a prohlásila: „Jedu do Montany.“ Galena se zasmála, odhrnula Thee z tváře neposedné vlasy a řekla: „Na ně, kovboji.“

Když se ten večer vrátila domů, u dveří stály Thein kufr a batoh. Poznání roztříštilo celou pečlivě vybudovanou strukturu Galeniny jistoty. Spokojenost našla tak pozdě, tak nečekaně, že ji ani nenapadlo, že by i ta mohla být pomíjivá. Následovala Theu domem a kladla jí otázky hlasem ztraceného dítěte.

„Jak se s tebou můžu spojit?“

„Co tam budeš dělat?“

„Jak dlouho budeš pryč?“

„Proč to děláš?“

„Kdy to budeš vědět?“

„A co já?“

„A co já?“

Theinou jedinou odpovědí bylo zas a znovu: „Já nevím.“

A to bylo všechno, co z ní Galena dostala. Souhlasila, že odveze Theu na letiště, odmítla však letět s ní a při loučení se nepolíbily a dokonce ani neobjaly.

* * *

Jak stoupala výš a výš, stav silnice se začal zhoršovat. Napřed zmizely krajnice, pak středové čáry, a nakonec zbyl jen asfalt

asi stejně rovný jako plátek smažené slaniny. Galena měla úplně prázdný žaludek, i tak jí však bylo z nervozity trochu zle, což jí bránilo zastavit a sníst cereální tyčinky, které si koupila. Netušila, jak Theu najde, a nechtěla se toulat horami celou noc.

Pohoří obrůstal borovicový les. Silnice se vinula mezi stromy sem a tam, až Galena začala mít podezření, že sama cesta vlastně neví, kam vede. Pod jehličnatými korunami byla tma jako za soumraku, třebaže slunce muselo být stále někde na nebi.

Objela zatáčku a prudce dupla na brzdy. Silnice před ní byla přehrazená vyvráceným stromem. Velká žlutá cedule hlásala: SOUKROMÝ POZEMEK, NEPOVOLANÝM VSTUP ZAKÁZÁN. Navíc byla poďobaná dírami po kulkách.

Vysstoupila z auta, aby zhodnotila situaci. Vzduch byl překvapivě chladný; musela vystoupat hodně vysoko. Ukázalo se, že strom je vlastně jen mladý topol, víc listí než dřeva, a byl pokácen motorovou pilou. Popadla větev a odtáhla ho pryč z cesty.

„Jestli mě chcete zastavit, budete se muset víc snažit," řekla Galena neznámému dřevorubci.

Námaha ji připravila o dech, proto si na chvíli sedla bokem na sedadlo řidiče a dveře nechala otevřené do studeného, nehybného vzduchu. Napřed si myslela, že si s ní její unavené oči zahrávají; ale ne, pohybující se světelné body byly skutečné. V lese, v klikatých chodbách mezi borovicemi, se pohybovali lidé se svíčkami nebo snad s baterkami.

„Promiňte," zavolala Galena a vstala. „Mohli byste mi ukázat cestu?"

Světla zhasla. Obklopilo ji dokonalé ticho. Teprve tehdy si Galena vzpomněla, co říkali ve zprávách, že tu lidé spatřili řetězy plujících světel; nevysvětlitelné průsvitné závoje. Uvědomila si, že stojí s napřaženou paží, jako by se snažila zastavit taxík. Nervózně se zasmála svému absurdnímu chování a zamířila zpátky k autu a k bezpečí svých úvah. Dospěla k názoru, že první setkání s nadpřirozenem by mělo být důstojnější. Napadl ji titulek: ŽENA Z CHICAGA SE POKUSILA STOPNOUT UFO: „MYSLELA JSEM, ŽE JE TO TAXI," ŘÍKÁ MĚŠŤANKA.

Silnice zamířila prudce dolů do rokle. Znenadání opustila les a ocitla se v pustém údolí. Zapadající slunce barvilo pískovcové útesy do oranžova. Eroze způsobila, že skalní stěna vypadala jako starověký basreliéf, natolik zvětralý, že původní obraz byl sotva rozeznatelný. Galena zastavila, aby si skálu prohlédla. Skoro viděla postavy v pohybu – ne, nápis kurzívou. Něco jí to živě připomnělo. Měla to na jazyku. Za vteřinu si vzpomene.

Byl to jen obyčejný útes. Zamračila se na iluzi, která ji nakrátko uchvátila, znovu zařadila rychlost a sjela dolů po klikaté silnici do srdce údolí. Na obou stranách se tyčily skalní formace, zkroucené pískovcové sloupy připomínající postavy obalené kamennými kokony, jejichž nevyvinuté končetiny vytvářely jen hrubé obrysy. Přitahovaly její zrak, jako by podvědomě věděla, co se v nich ukrývá. Na dně údolí jich byla celá armáda v tisíci pózách, které vyvolávaly dojem snahy o vysvobození. Galena mezi nimi rychle projela; tyčily se nad jejím malým autem a vrhaly stíny na silnici jako zátarasy.

Nakonec ji znovu obklopil les. Teď už byla tma; rozsvítila světla. Pořád neviděla žádnou známku kolonie – žádnou známku lidí. Poslední motel minula těsně po poledni.

Konečně mezi stromy spatřila světlo. Zpomalila, pak zahlédla příjezdovou cestu – vlastně to byla jen lesní pěšina. Když se po ní rozjela, o podvozek se jí zespodu otírala vysoká tráva.

Na jejím konci stál srub, původně asi lovecký. Galena nechala rozsvícená světla, obešla hromadu dříví na podpal a vystoupala po třech schodech na verandu. Když otevřela dveře se sítí proti hmyzu, aby mohla zaklepat, zaskřípaly. Uplynulo několik vteřin, než přišla odpověď. Dveře se kousíček pootevřely a někdo vyhlédl ven.

Byla to Thea. „Ahoj, holka," řekla Galena, jako by celou dobu věděla, že to bude ona.

Thea na ni zírala. „Galeno," hlesla.

Dlouhé kudrnaté vlasy měla neučesané, přesto jí to slušelo. Ve flanelové košili a džínách vypadala hubenější a křehčí než kdy dřív. Byla bosá. Galena ji toužila obejmout a ujistit se, že je v pořádku, chovala se ale trochu zvláštně – mírně se přikrčila, tvářila se obezřetně.

Thea otevřela dveře dokořán. „Pojď dovnitř."

Kuchyňský stůl byl plný fotek, které Galena přivezla – většinou jejich kocoura Pesta, který dělal kočičí věci. Thea dlouho zírala na tu, kde odraz světla způsobil, že mu oči svítily jako reflektory.

„Stal se z něho strašný uplakánek," řekla Galena. „Po tvém odjezdu se několik dnů jenom toulal domem a kňoural." Jako já, dodala v duchu.

„Mám tě pozdravovat od pana Garavelliho z čistírny," pokračovala v monologu, který zahájila hned po příchodu, jelikož se bála toho, co by mohlo přinést ticho. „V naší ulici už zase opravují vozovku, takže léto bylo nesnesitelné, nic než prach a rámus. Dělníci si věšeli košile na keře. Všude byl cítit mužský pot." Napila se čaje, který byl doslova tím jediným, co jí Thea mohla nabídnout; ledničku měla prakticky prázdnou. „Minulý týden jsem musela na biopsii u doktora Hamera. V úterý budu mít výsledky."

Thea k ní konečně zvedla oči. „Jsi v pořádku?" zeptala se.

„Stárnu, to je všechno." *Stárnu sama*, pomyslela si. *Nemám komu říct, jak se cítím, nikoho to nezajímá*. „To je jedno," dodala.

Konečně nastalo ticho. V kamnech zapraskal kus dřeva.

„Galeno, nemůžu se vrátit," pravila Thea. Její hlas připomínal zpověď provinilého dítěte. „Mám tady závazky."

„Jasně. Chápu," řekla Galena, sotva svá slova ale vnímala. „Důležitá je tvoje práce. Jak ti jde?" Rozhlédla se po srubu. Nikde neviděla žádná umělecká díla, jenom ošoupaný nábytek z Armády spásy.

„Pracuju teď venku," vysvětlila Thea. „Zítra ti to ukážu, jestli chceš."

„Ano. Chci."

Opět ticho.

„Radši bych si měla přinést kufr z auta," řekla Galena. Když vstávala, ucítila bodnutí bolesti. Vysmívala se jí. *Považuješ se za statečnou, co?* říkala. Dala si pozor, aby nezareagovala. Nesnesla by, kdyby působila zranitelně.

„Jasně. Můžeš spát na gauči," řekla Thea.

Galena se na ni mlčky zadívala. Thea jí odmítla pohlédnout do očí. „Co to má být, montanská morálka?" zeptala se Galena.

„Ne." Thein hlas zněl prosebně. „Já prostě nemůžu, Galeno. Nechci se nechat zlákat zpátky. Bylo by to příliš těžké."

Příliš těžké pro koho? divila se Galena. „Fajn," souhlasila pomalu. „Ty určuješ pravidla."

Thea ji znenadání impulzivně objala. „Děkuju," zašeptala. Ve dveřích ložnice se ohlédla. Světlo se jí zvláštně odrazilo v očích, jako by měla zorničky z naleštěného kovu. Na okamžik vypadala naprosto cize.

Tu noc ležela Galena sama na hrbolatém gauči a bdělou ji